

notitie

Advies Financiële Commissie jaarrekening 2023 NOC*NSF

ter informatie

ter besluitvorming

ter bespreking

aan	Algemene Vergadering NOC*NSF
van	Financiële Commissie NOC*NSF
betreft	Advies Financiële Commissie Jaarrekening 2023 NOC*NSF
datum	13 mei 2024

1. Inleiding

Tijdens de vergadering van de Financiële Commissie (FC) van 23 april 2024 is in aanwezigheid van de penningmeester, de zakelijk directeur van NOC*NSF, de manager Bedrijfsvoering en teamleider Finance, de (geconsolideerde) jaarrekening 2023 van NOC*NSF en het accountantsverslag 2023 (naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole) besproken.

Aan de leden van de AV wordt gevraagd de (geconsolideerde) jaarrekening 2023 van NOC*NSF (inclusief resultaatsbestemming) vast te stellen, en het bestuur décharge te verlenen voor het gevoerde beleid.

Ten tijde van haar vergadering op 23 april jl. heeft de accountant haar accountantsverslag toegelicht aan de FC en haar voornemen uitgesproken tot afgeven van een goedkeurende controleverklaring.

Op 8 mei jl. is de FC nogmaals bijeengeweesd en is zij geïnformeerd over het ontbreken van een controleverklaring bij de jaarrekening, specifiek als gevolg van een onzekerheid in de waardering van de post vastgoedbeleggingen bij Sportcentrum Papendal (SCP).

Aan de leden van de AV wordt gevraagd het bestuur van NOC*NSF een statutair en wettelijk uitstel van 4 maanden - dat wil zeggen tot 31 oktober 2024 - te verlenen voor het opmaken van het jaarverslag en de jaarrekening van NOC*NSF over 2023.

Bezoekadres

Papendallaan 60, Arnhem

Postadres

Postbus 302, 6800 AH Arnhem

Telefoon

+31 (0)26 483 44 00

Email

info@nocnsf.nl

Web

nocnsf.nl

De FC heeft geadviseerd het voorliggende jaarverslag en jaarrekening te delen met haar leden, daar nagenoeg het volledige jaarverslag en jaarrekening niet ter discussie staan. Het punt van aandacht in de jaarrekening betreft specifiek de hiervoor genoemde post vastgoedbeleggingen.

De FC benadrukt in deze dat de voorliggende jaarstukken in meer dan voldoende mate inzicht geven in de resultaten van het voorbije boekjaar. De juiste wijze van waardering van de post vastgoedbeleggingen doet hier geen afbreuk aan.

In het navolgende advies gaat de commissie dan ook in op de voorliggende jaarrekening en het accountantsverslag zoals besproken met de accountant van NOC*NSF.

2. Jaarrekening 2023

De jaarrekening 2023 is opgemaakt onder verantwoordelijkheid van bestuur en directie van NOC*NSF. De jaarrekening is opgemaakt conform RJ 640 (richtlijn jaarverslaggeving voor organisaties zonder winststreven). De bevindingen van de accountant zijn vastgelegd in het accountantsverslag, welke tijdens bovengenoemde vergadering grondig is besproken.

Op 23 april jl. heeft de accountant aan de FC een nadere toelichting op gegeven op de jaarrekening en het accountantsverslag. Bij dit overleg zijn de vragen van de FC aan bestuur, directie en accountant over de gepresenteerde jaarrekening adequaat beantwoord. Daarbij zijn de hierna weergegeven aanbevelingen aan de orde geweest.

Presentatie Jaarrekening

In 2022 heeft een stelselwijziging bij het SCP plaatsgevonden waarbij de waardering van de latente belastingverplichting is gewijzigd van nominale waarde naar contante waarde. Waardering tegen contante waarde heeft als gevolg van de lange horizon van het aanhouden van het vastgoed als uitkomst een waarde van de latente belastingverplichting van nihil. Als gevolg van deze stelselwijziging is de latente belastingverplichting in de jaarrekening van 2022 van nominaal € 1,3 miljoen naar een contante waarde van nihil gegaan.

De vrijval van latente belastingverplichting is abusievelijk ten gunste van de herwaarderingsreserve in plaats van de algemene reserve verwerkt. Beide posten maken deel uit van het eigen vermogen, waarmee herstel alleen effect heeft op de samenstelling en dus niet op de omvang van het eigen vermogen.

- **De FC constateert dat na doorvoering van deze correctie in de jaarrekening de samenstelling van het eigen vermogen van NOC*NSF ultimo boekjaar juist is verantwoord.**

Met de accountant is gesproken over de egalisatiereserve Topsport. Deze staat als langlopende schuld gepresenteerd in de jaarrekening van NOC*NSF. De verslaggevingsregels laten ruimte voor interpretatie betreffende de verwerking. De accountant merkt op dat het binnen de non-profit sector gebruikelijk is om dergelijke fondsen als bestemmingsfonds te presenteren onder het eigen vermogen van de vereniging en doet derhalve deze aanbeveling.

In de afgelopen tien jaar heeft NOC*NSF deze middelen als langlopende schuld gepresenteerd, niet alleen omdat de vereniging niet zelf over deze middelen kan beschikken, maar ook vanwege

een beperking op de omvang van deze reserve. Indien de reserve te groot wordt, moet een deel van de subsidiemiddelen worden terugbetaald aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De directie geeft aan daarom de egalisatiereserve Topsport blijvend onder de langlopende schulden te blijven presenteren.

- **De FC is ook van mening dat hier een presentatie als langlopende schuld meer op zijn plaats is en sluit zich aan bij het standpunt van NOC*NSF.**

Tevens is met de accountant gesproken over de 'opmaak van de jaarrekening'. In het recente verleden was de jaarrekening van NOC*NSF opgemaakt op basis van RJ 650 Fondsenwervende organisaties. Inmiddels zijn grotendeels deze verwijzingen naar de RJ 650-regels niet meer opgenomen. Er zijn bovendien toenemend meer verantwoordingen opgenomen in zowel het Jaarverslag als de Jaarrekening.

NOC*NSF en de accountant hebben de gezamenlijke ambitie om de jaarrekening toegankelijker te maken voor de lezer en het aantal details en herhalingen te reduceren. Dit komt de leesbaarheid van de jaarrekening ten goede.

Daarnaast heeft de FC kennisgenomen van het jaarverslag en ziet een uitgebreide toelichting langs de actielijnen van de Sportagenda.

De FC mist een overzicht van wat via deze actielijnen bereikt is en verwacht een terugkoppeling in lijn met de 9 (gekwantificeerde) streefdoelen van de sportagenda 2032. De FC verwacht op elk van deze punten - 2 jaar na vaststelling van de sportagenda 2032 - een verantwoording aan de leden over de voortgang in relatie tot deze doelen. De FC stelt de AV voor NOC*NSF te vragen dit punt nadrukkelijk mee te nemen en in te vullen bij de behandeling van de begroting 2025.

- **De FC steunt het voornemen van NOC*NSF en de accountant en adviseert om in het verlengde van de jaarrekening ook in deze hoedanigheid naar het jaarverslag te kijken.**

Deelnemingen

Het geconsolideerde resultaat over 2023 van de Papendal Holding (SCP, HCP, PI en PH) is € 0,4 miljoen negatief.

De directie heeft toegelicht dat dit negatieve resultaat met name wordt veroorzaakt door de exploitatie van twee evenementen. Voor dit sportevenement is het in beginsel al uitdagend om deze niet met een negatief resultaat af te sluiten, echter vanwege tegenvallende organisatiekosten en het dit jaar zuiver toerekenen van interne kosten is vastgesteld dat de combinatie van World Cup BMX/ Zomervreugde festival een verliesgevend event is. In 2024 zal dan ook geen festival worden georganiseerd.

- **De FC heeft kennisgenomen van het negatieve resultaat in 2023 ad. € 0,4 miljoen en kan zich vinden in het besluit om geen festival in 2024 te organiseren.**

Vanaf 2022 gelden nieuwe fiscale regels voor verliesverrekening en is sprake van een aanzienlijke verruiming van de verrekeningstermijn in de fiscale wetgeving. Dit maakt het onwaarschijnlijk(er) dat in de toekomst niet voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn in de deelnemingen om fiscale verliezen mee te compenseren.

Voor de fiscale eenheid Papendal Holding bedraagt in deze de latente belastingvordering circa € 0,7 miljoen nominaal. Omdat de belastingschuld uit hoofde van herwaardering van vastgoedbeleggingen tegen contante waarde is gewaardeerd dienen, latente belastingvorderingen ook tegen contante waarde te worden gewaardeerd. De latente belastingvordering zal hiermee wel lager zijn dan de nominale waarde van de vordering.

Deze vordering is uiteindelijk afhankelijk van de uitgangspunten die door SCP gaan worden gehanteerd bij de berekening van de contante waarde. In afwachting van het vaststellen van deze uitgangspunten is besloten om bovengenoemd verschil als ongecorrigeerd verschil aan te merken en niet in de jaarrekening 2023 tot waardering te brengen.

NOC*NSF gaat de komende periode beoordelen op welke wijze en termijn deze latente vordering kan worden gerealiseerd.

- **De FC kan zich vinden in deze benadering en zal toezien op een juiste waardering ultimo boekjaar 2024 van deze latente belastingvordering van voorwaartse verliescompensatie.**

Het vastgoed van het sportcomplex Papendal is ondergebracht in SCP en wordt gewaardeerd tegen actuele waarde. Het management van SCP beoordeelt jaarlijks de ontwikkelingen in de reële waarde en heeft als beleid om eens in de vijf jaar de reële waarde te laten valideren door een taxatie uitgevoerd door een externe deskundige. Tot en met 2022 was de reële waarde mede gebaseerd op een taxatie uitgevoerd in 2018.

Overeenkomstig het beleid heeft SCP voor het boekjaar 2023 een externe deskundige opdracht gegeven om een hertaxatie uit te voeren. Door omstandigheden bij de taxateur is een definitief taxatierapport nog niet voorhanden en is deze herwaardering dan ook nog niet verwerkt. Op basis van concept-berekeningen van de taxateur is sprake van een waardeontwikkeling met een beperkte stijging van 1% (€ 0,6 miljoen). De verwachting is dat het taxatierapport in 2024 definitief wordt gemaakt, om vervolgens dit verschil ook cijfermatig te verwerken. NOC*NSF heeft besloten dit door Papendal aangegeven positieve verschil voor nu niet te verwerken.

Resultaat 2023 NOC*NSF

NOC*NSF heeft het boekjaar 2023 afgesloten met een positief geconsolideerd resultaat van € 7,7 miljoen. Dit resultaat is € 7,6 miljoen beter dan begroot.

De verschillen tussen (enkelvoudige) begroting en realisatie zijn verklaard in de toelichting die aan de FC is verstrekt.

De voornaamste reden van voornoemde afwijking betreft het 'doorschuiven' van middelen uit 2023 naar 2024 ad. € 3,5 miljoen gerelateerd aan de uitzending naar de Olympische en Paralympische Spelen 2024 en de hiermee samenhangende activiteiten voor partners in 2024.

Daarnaast de compensatiebetaling voor de wijziging in de kansspelbelasting voor 2023, welke een nettoresultaat ad. € 2,3 miljoen bedraagt voor NOC*NSF. Deze compensatiebetaling was ten tijde van het opmaken van de begroting nog niet zeker.

Beiden zijn conform de afspraken met de vereniging ultimo jaareinde toegevoegd aan de hiertoe gevormde bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserve Loterijgelden

Met de toename in de omvang van het Bestedingsplan in de recente jaren, heeft de FC in haar advies van november 2022 geadviseerd de bestemmingsreserve Loterijgelden op korte termijn te verhogen naar € 25 miljoen. Met hierbij destijds de opmerking dat om aan de afgesproken norm van '15% voor een periode van vier jaar' te voldoen, de bestemmingsreserve Loterijgelden uiteindelijk zou moeten worden verhoogd tot € 28 miljoen (bij een bestedingsplan van € 46 miljoen). NOC*NSF heeft in de jaarrekening 2023 deze verhoging verwerkt.

- **De FC constateert dat haar advies is opgevolgd om de verhoging van de bestemmingsreserve Loterijgelden ultimo 2023 tot een niveau van € 28 miljoen te realiseren.**

Tevens constateert de FC dat middelen aanwezig zijn in de bestemmingsreserve Bestedingsplan en heeft in deze ook kennis genomen van de wens van een aantal leden om de bestemmingsreserve Bestedingsplan aan te wenden ten gunste van het Bestedingsplan.

De FC stelt echter ook vast dat in de recente jaren de omvang van het Bestedingsplan inmiddels is toegenomen van € 46 miljoen tot € 54 miljoen en constateert dat in deze nog niet is gewogen wat het effect hiervan op de hoogte van de bestemmingsreserve Loterijgelden moet zijn. Dit zal allereerst moeten worden geborgd.

- **De FC ziet een voorstel voor het inzetten van de gereserveerde € 13,7 miljoen uit de bestemmingsreserve Bestedingsplan gaarne tegemoet. Wel dient hierbij rekening te worden gehouden met het feit dat de (opnieuw) toegenomen omvang van het Bestedingsplan (tot € 54 miljoen) betekent dat de bestemmingsreserve Bestedingsplan opnieuw niet voldoet aan de zogenoemde 15%-eis. Tevens geldt dat aanwenden van de bestemmingsreserve Bestedingsplan op middellange tot lange termijn op een verantwoorde wijze dient te gebeuren.**

Resultaatbestemming 2023

Met de resultaatbestemming, zoals opgenomen in paragraaf 2 van de jaarrekening (in de geconsolideerde staat van baten en lasten), kan de FC instemmen.

- **De FC kan zich vinden in het bestuursvoorstel voor de resultaatbestemming 2023.**

3. Overig

Algemeen

Tijdens de vergadering heeft de FC gesproken met de accountant over het accountantsverslag. De FC concludeert dat net als vorig jaar, de kwaliteit van de verslaglegging, schattingen, administratieve organisatie & interne beheersing, en de beschikbaarheid van medewerkers door

de accountant als voldoende worden beoordeeld op basis van de controlewaarnemingen. De FC spreekt ook haar waardering uit voor de kwaliteit van de geleverde documenten.

Governance binnen de groep NOC*NSF

In bijzijn van de accountant is gesproken over de transitie naar een Raad van Toezicht-model, waarbij de accountant ook van mening is hiermee de functies besturen en toezichhouden duidelijker worden gescheiden, wat past bij de aard en omvang van NOC*NSF.

Tevens adviseert de accountant om hierbij niet alleen naar de governance op het niveau van de vereniging te kijken, maar ook naar de governance van de gehele NOC*NSF groep. Met name de aansturing van de Papendal Groep vraagt aandacht.

Ontwikkeling baten NOC*NSF

De directie heeft de FC geïnformeerd over de verwachte ontwikkelingen op de diverse financieringsstromen van NOC*NSF voor de periode 2025 en verder. Hierbij is ingegaan op de afdracht van de Nederlandse Loterijgelden, subsidies van overheden en sponsorbaten.

De FC concludeert dat er niet van kan worden uitgegaan dat deze baten structureel op het huidige hoge niveau blijven gehandhaafd. De FC herbevestigt dan ook dat het verstandig blijft om prudent te begroten.

De FC constateert dat de financieringsdynamiek binnen NOC*NSF het opstellen van traditionele begrotingen compliceert. Een flexibele aanpak via een 'rolling forecast', reeds geïmplementeerd binnen de organisatie, kan effectiever zijn voor de besturing dan jaarlijkse budgettering. Een eventuele wijziging in deze methodiek, kan echter wel gevolgen hebben voor de wijze van aansturing door de Algemene Vergadering en wellicht ook voor de werkwijze van de FC.

De FC merkt op dat de grootte en complexiteit van de organisatie beduidend zijn gegroeid sinds enkele jaren terug, wat vraagt om passende besturingsmethoden door directie en bestuur. Hoewel de organisatie financieel in control is, rijst de vraag naar de inhoudelijke beheersing van de organisatie in samenwerking met de leden. De commissie verzoekt daarom tijdens het opstellen van de begroting om uitleg over de beheersing van deze complexiteit.

Clubloterij

NOC*NSF heeft na overleg met leden een nieuw initiatief gelanceerd en hiervoor een kansspelvergunning ontvangen van de kansspelautoriteit. Dit initiatief betreft een loterij met als doel de opbrengsten te besteden aan financiële ondersteuning van amateursportverenigingen in Nederland. Veel sportbonden worden verwacht deel te nemen, waarbij 2024 als aanloopjaar dient.

De FC is het met NOC*NSF eens dat het verkennen van alternatieve inkomstenbronnen aansluit bij de vereniging. Ondernemerschap brengt onvermijdelijk risico's met zich mee. De commissie heeft er alle vertrouwen in dat dit initiatief op termijn succesvol zal zijn, voorwaarde is wel dat het merendeel van de sportbonden actief participeert.

Papendal & TeamNL Huis Parijs

Ter vergadering heeft de FC met directie van gedachte gewisseld over de exploitatie van het TeamNL Huis Parijs door NOC*NSF en Papendal. De exploitatie en inrichting van het TeamNL Huis

in Parijs, tijdens de Olympische- en Paralympische Spelen dit jaar, zijn volledig in handen van NOC*NSF en Papendal International.

De FC benadrukt het belang van een grondige (financiële) evaluatie van het TeamNL Huis na de Olympische en Paralympische Spelen in Parijs, alvorens nieuwe verplichtingen voor de Spelen in Milaan 2026 en Los Angeles 2028 aan te gaan.

De FC laat zich in een separate meeting bijpraten door de directeur Papendal en de Algemeen Directeur NOC*NSF over de (financiële) ontwikkelingen bij Papendal en de voortgang van het TeamNL Huis Parijs.

4. Advies Financiële Commissie aan de Algemene Vergadering NOC*NSF

De Financiële Commissie stelt aan de Algemene Vergadering voor om, met in acht name van de eerder gemaakte opmerkingen, het bestuur van NOC*NSF een statutair en wettelijk uitstel van 4 maanden - dat wil zeggen tot 31 oktober 2024 - te verlenen voor het opmaken van het jaarverslag en de jaarrekening van NOC*NSF over 2023.

Financiële Commissie

P. Ouwendijk, voorzitter

W. Born

J. de Leeuw

R. Boumans

Y. de Both